

veselili, ko so slišali avstrijsko ponudbo. Sprejeli še ponudbe niso, ampak upanje je baže, da jo gotovo sprejmejo. Potem bi bila Turčija izmed onih naših sovražnikov, koji so bili doslej pripravljeni prijeti za orožje, izločena in nevarnost za vojsko zelo, zelo zmanjšana.

Anglija ima mogočno brodogradnjo, in bi samo Turčijo lahko zdatno podpirala v slučaju kake vojske. Pri Srbiji je to izključeno, njej lahko pomaga samo z denarjem. S tem bi ji bilo sicer mnogo pomagano, a denar tudi vojski ni vse.

Takšno je trenutno stanje na Balkanu. Toda že v prihodnjih dneh se lahko položaj zopet poslabša, recimo, da Turčija naše ponudbe ne sprejme, ali pa, da namesto Turčije stopi Italija v odkrito sovraštvo proti nam. Potres bo v Italiji kmalu pozabljen in stare želje bodo oživele.

Med srbskim narodom živi trdno prepričanje, da bo vojska, ko bodo gore zopet ozelenele. Avstrija vsled tega vključ vsemu, kar se sedaj godi s Turčijo, ni postala brezskrbna, temveč je pripravljena na vse! Tudi na vojsko spomladi!

Najnovejša poročila pravijo, da je Turčija dne 12. t. m. avstrijskemu poslaniku grofu Pallaviciniju uradno naznanila, da se je turški ministrski svet posvetoval o avstro-ogrski ponudbi ter jo tudi sprejel. S tem bi torej Turčija bila izločena iz vrst naših nasprotnikov.

Politični ogled.

Državni zbor. Po dosedanjih dispozicijah se snide poslanska zbornica dne 20. t. m. Na dnevnem redu so nujni predlogi. Kot prvi pridejo v razpravo predlogi o nemirih na Spod. Stajerskem, Kranjskem, Tirolskem in Češkem. O vseh se bo v eni debati razpravljalo, ker so „sorodni“. Obenem se bo začelo veljavno delo v odsekih. Budžetni odsek ima še celi budžet za 1909. Zavarovalni odsek se bode bavil z zavarovalnim vladnim predlogom. Od Slovencev sta v odseku dr. Krek in Gostinčar. Predsednik odseku še ni določen, želijo pa si tega mesta Poljaki, krščanski socialci in socialdemokrati. Železniški odsek bo odločeval o podržavljenju nekaterih železnic. Bosanski odsek, kojemu se je izročila aneksijska predloga, bo tudi zanimiv. V njem zastopa Slovence dr. Šušteršič. Odsek za novi pravilni red se je tudi že parkrat resno pripravil na delo, in sedaj je upanje, da svojo nalogo tudi izvrši. V njem je od Slovencev dr. Korošec. Prihodnji čas bo torej bržkone delovanje v odsekih glavno delo v zbornici, a javne seje se bodo vršile le v toliko, da se obdržijo odseki sklepni.

— **Deželni zbor kranjski.** Zelo zanimiva je bila prva seja kranjskega deželnega zbora, ki se je vršila v petek, dne 8. t. m. Deželni predsednik Svarc je zaradi svjpgega zadržanja pri ljubljanskih izgrelih take slišal, da si bo pomnil precej časa. Komaj je vstopil v dvorano, že so zagnali poslanci nepopisen vrišč. Planili so po koncu in kričali: Abzug Svarc! Vun z njim! C. kr. morilec! Rabelj! Poslanec Turk: Kje imate pa 500 orožnikov! Ali vam jih je zmanjkalo? Samo 140 jih imate! Fej! Vun s Svarcem! — Klici: Lopov! Morilec! — Dr. Oražen plane k Svarcu in mu kaže okrvavljeno manšeto, katero si je okrvavil, ko je obvezoval ranjence. — Poslanec Vilfan: Vun s Svarcem! Na galeriji začnejo žvižgati. Deželnemu glavarju se je s težavo posrečilo napraviti mir. Deželni glavar se na to spominja cesarjevega jubileja

ni pustila blizu, planila je sama po otroku in strastno poljubljala ono malo, kot mrtvo trupelec. Zdravnik ji ga je skušal vzeti, toda ona se je branila kot iz sebe. Nato je stopil k njej de Villenur in dejal:

„Madama, dajte meni otroka.“

Pogledala ga je, in ko je v njem spoznala rešitelja, položila mu je udano malo Jeana v roke in padla nezavestna na tla.

„To je res cel mož“, dejal je eden mornarjev, zroč za de Villenur, koji je nesel dete v zdravniško kabinico.

„Da, cel“, dejal je drugi. „Pred enim letom je bil povišan. Ko je bil kapitan neke fregate, vozil sem se z njim.“

Drugi dan priplul je „Fulton“ na določeno mesto. Kapitan je imel sio brig z izkrcavanjem. Na stopnicah sta se srečala z de Senerivom, in kapitan je vprašal, kako je minula noč.

„Hvala, dobro. Jeana je zdrava soproga čuti se nekoliko slabo, ali to, upam, preide. Toda kje je gospod de Villenur? Včeraj se je tako hitro umaknil, da se mu niti zahvaliti nisem mogel.“

„O, on na to niti ne misli več“, dejal je kapitan smehljaje, „dasi je bil to eden najboljši junaških činov, kar jih poznam! Ali evo, tam le prihaja!“

De Senerive hitel je de Villenuru naproti, prisrčno mu stiskaje roki:

„O, gospod“, rekel je de Senerive, koji se je spomnil svojih besedi o dvoju, „vi imate pravo nazvat se prvega junaka, ker —“

Toda skromni junak ga je smehljaje prekinil: „Nikakor! Vprašanje ni še rešeno, saj to je bil le — dvoju z morjem!“

in pa groznega potresa na Laškem. Za njim vstane deželni predsednik Svarc in hoče govoriti. Komaj pa je vstal, že ga napadejo poslanci znova: Tukaj ne boš govoril! Vun s Svarcem! Okrvavljen je! Dr. Triller kliče Svarcu: Vi nimate pravice tukaj govoriti! Vun s Svarcem iz slovenskega parlamenta! Nek drug poslanec kliče: Zandarjem naj pridiga! Zandarjska duša! Zopet drug poslanec kliče: Lajtmanta Mayerja pošljite noter! V belgijsko kasarno pojdite govorit, ne pa v ljudski parlament! Morilec! Mrtva stvar! Med Svarcovim govorom so zapustili vsi narodno-napredni poslanci dvorano in prišli se-le nazaj, ko je Svarc končal svoj govor. Sledila je volitev v deželni odbor. Ker je dr. Šušteršič odložil odborništvo, se je mesto njega izvolil dr. Pegan s 46 glasovi, namestnikom pa Mandelj. Iz splošne skupine je bil izvoljen profesor Jarc, namestnikom nadučitelj Ravnikar. Vršile so se volitve v razne odseke. Deželni glavar je naznanil, da je vložila S. L. S. 12 nujnih predlogov. Pri popoldanski seji je dr. Šušteršič utemeljeval svoj nujni predlog glede pomnožitve zastopnikov dežele v deželnem šolskem svetu. Ostro je prijel Svarca zaradi imenovanja nemškega šolskega nadzornika Belarja. Predlogu se je priznala nujnost. V soboto so prišli na vrsto še drugi nujni predlogi. Poslanci S. L. S. so obširno in izvrstno govorili o potrebah svojih volivnih okrajev. Zbornica se je pečala z začasnim proračunom, z Mandlovim predlogom o deželni banki, z Zajcevim predlogom o lovskem zakonu, dr. Peganovim predlogom glede izpremembe občinskega in občinskega volivnega reda, dr. Žitnikovim predlogom glede izpremembe deželne cestnega zakona, Mandlovim predlogom o deželnem zavarovalnem zavodu, dr. Šušteršičevim predlogom o preosnovi deželnih uradov, Jakličevim o deželnem zavodu za pospeševanje obrti in za ustanovitev deželnega obrtnega reda. Vsem tem predlogom se je priznala nujnost in so bili izročeni odsekom. Jako zanimivo je utemeljeval posl. dr. Zajc svoj predlog za izpremembo lovskega zakona. Spravil je s svojim utemeljevanjem tudi najresnejše deželnozbornske politike v dobro voljo. Izvajal je, da je velika napaka, da živa varstvo zakona divjačina, ki je škodljiva. Pečati se mu je v prvi vrsti z zajcem, ker proti zajcu je v prvi vrsti naperjen 1. del njegovega predloga. (Dr. Šušteršič zakliče: Vun z „Zajcem“.) (Veselost!) Nato je omenjal razne zajčje lastnosti, vsled katerih je zajec škodljiva divjačina. Predlog se glasi: Deželni zbor skleni: 1. Lovski zakon za vojvodino Kranjsko naj se spremeni po sledečih načelih: a) Zajca se izvzame iz varstva lovskega zakona. b) Upravljanje občinskih lovov se prepušča občinam. c) Preuredi se naj primerno odškodninski postopek. 2. Ta predlog naj se izroči upravnemu odseku, ki se naj takoj izvoli in kateremu se naj ta predlog odkaže, da v 48 urah ustmeno poroča. Govorniku so tovariši vsestransko čestitali.

Trgovinska pogodba z Rumunijo. Na Dunaju in v Budimpešti se jako marljivo posvetujejo in sestajajo razni referenti trgovskega in poljedelskega ministristva. Glavni predmet teh sestankov je trgovinska pogodba z Rumunsko. Konec konference bode še-le čez 14 dni. Zastopniki obeh vlad se bodo sestali k skupnemu sklepu še-le čez mesec dni.

Mala politična naznanila.

Dne 8. januarja: Ministrski predsednik Bienert je bil včeraj pri cesarju v daljši avdijenci; poročal je cesarju tudi o položaju na Češkem. — Princ Arzen Karagjorgjevič, ki je zdaj na Francoskem, je pozvan v Srbijo in bo uvrščen kot kavalerijski general v srbsko armado. — Srbi pošljejo zopet odposlaništvo, tokrat nekdanjega ministra Stojana Protiča, v Peterburg, da pojasni ruski vladi in merodajnim političnim krogom o sklepu skupščine glede na sklepe o Bosni. — Bojkotno gibanje proti avstro-ogrskemu blagu na Turškem še vedno ne ponehaje. — V Zagrebu so zopet več ljudi zaprli, ker so na sumu, da so se udeležili velesrbske agitacije. — Avstrija je izgnala iz Bosne dopisnika ruskega lista „Novega Vremena“, ker je pošiljal listu neresnična poročila, kako se bijejo Srbi in Avstrijci.

Dne 9. januarja: Na Ogrskem se dela na to, da postane trgovinski minister Košut ministrski predsednik. Ministri bi postali najhujši kričači, Hollo, Ugron itd. Cesar o tem zdaj še nič ne slišati. — Neverjetna nestrpnost. Poslanec Axmann je stavl v včerajšnji seji nižjeavstrijskega deželnega zbora predlog, da bodi na vseh javnih šolah na Nižjem Avstrijskem izključen poučni jezik nemščina. — Načelnik odseka za spremembo poslovnika sklicuje seji odseka za spremembo poslovnika na dan 18. in 19. t. m. ob 10. uri dopoldne. — Španska si bo zgradila na Angleškem veliko brodogradnjo. — Na Ruskem so zasledili novo zaroto proti ruskemu carju, ki ima svoj sedež v Carskem Selu. — Na Srbskem so izdelali že nad 100.000 bomb. Vsak prostovoljec, ki jih je sedaj že 20.000, jih dobi po pet kosov.

Dne 10. januarja: Ruska vlada je poslala Avstriji protestno spomenico, ker je avstrijska vlada izgnala iz Bosne dopisnika „Novega Vremena“, Breznovskega. — Včeraj so se pričela zopet pogajanja med Avstrijo in Turčijo. Politiki sodijo, da se doseže sporazum. — V Budapešti se je vršil včeraj v stanovanju trgovinskega ministra ministrski svet. V poučenih krogih se pripoveduje, da je ministrski pred-

sednik dr. Weckerle poročal ministrskemu svetu o uspehih svojega potovanja na Dunaj in svojih pogajanjih glede vojaškega in bančnega vprašanja. — Rumunski ministrski predsednik Sturdza je podal ostavko. S sestavo novega začasnega ministristva se je poverilo Bratianu. — Listi poročajo, da je vdrlo v perzijsko pokrajino Seistan 6000 Afgancev. — V Mali Aziji vlada grozna lakota.

Dne 11. januarja: V Pragi je prišlo včeraj zopet do manjših protiburševskih demonstracij, ki jih je pa policija takoj zadušila. Nemci namreč še vedno izzivajo Čeha s takozvanim „bumlom“. — V Pragi se je vršil shod zaupnikov mladačeske stranke, ki se je pečal s vprašanjem, kako ojačiti stranko, ki propada. Sklenili so, da vprizore po vseh volilnih okrajih velikansko agitacijo. — Turški vojni minister je ukazal, naj se ob bosanski meji zgradi utrdba.

Dne 12. januarja: Francoska zbornica je izvolila Brissona zopet za predsednika. — Na Ruskem se vedno bolj razširja revolucionarno gibanje. — Ogrska vlada je določila 30 mil. K za ustanovitev tekstilnih tvornic na Ogrskem. — V Indiji so bombni napadi na Evropejce na dnevnem redu.

Razne novice.

* **Slovenski pisatelj** dr. Karol Glaser je slavil pred kratkim 40 letnico svojega pisateljstva in 20 letnico, odkar je na Dunaju promoviral. Slovenska javnost se hlačežnim srecem spominja tega dogodka.

* **Iz šole.** Gdč. Kavčič, učiteljica v Zrečah, se je službi odpovedala ter se poročila z gosp. Sitarjem v Zalcu. Na njeno mesto pa pride gospodična Preželj, dosedaj učiteljica na Stranicaah. Tu je pa zopet v službo vstopila gospa Bobičeva, soproga tamošnjega nadučitelja.

* **Iz šole.** Na dekliški ljudski šoli v Ptujju je nastavljen kot učiteljica Ernestina Elsner iz Ljubljane. — Stalna učiteljica ženskih ročnih del v St. Kancijanu je postala Jurko Vida iz Razborja. Učiteljica Franciska Hrovat v Ljubnem je dobila dovoljenje za moštitev z učiteljem Martinom Sotlar istotam.

* **Učiteljsko mesto** je razpisano na dvorazredni ljudski šoli s slovenskim učnim jezikom pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu. Prošnje do 7. februarja t. l.

* **Duhovniške vesti.** V začasnih pokoj je zaradi bolezni stopil č. g. Janez Horjak, kaplan pri Kapeli. Na njegovo mesto pride č. g. Vlad. Capuder, doslej kaplan pri Mariji Saezni. — V pokoj je stopil č. g. Matija Kelemina, kn. šk. duh. svetovalec in župnik v St. Ilju v Slov. gor. Župnija je razpisana do 17. febr. Bolezen je prisilila vrlaznanega župnika, da se umakne z mesta, na katerem je dolgo vrsto let tako zvesto služil svoji cerkvi in svojemu narodu. Kakor skalo je stal ob naši meji ter s paznim očesom motril vse nevarnosti, ki so pretile njegovim rojakom, in odbijal neutrudno vse napade naših verakih ter narodnih nasprotnikov. Bil je vzoren mož, lep značaj, katerega so ljubili rojaki, spoštovali pa tudi nasprotniki. Marsikateri bi se utrudil vedne pozornosti, neprestanega bojevanja, ki je potrebno ob meji, našega Kelemina je akonila samo bolezen! Naša iskrena želja je, da mu ljubi Bog vrne zdravje in mu da starost preživeti v miru in zdravju. Vrlemu možu slava!

* **Za S. K. S. Z.** so darovali gg. dr. Korošec 100 K; nadžupnik Korošec 27 K 23; Mohorjani pri Sv. Ruperta 4 K 26 h; gdč. Helena Žmave 2 K; Ivan Pajdler, župnik 10 K.

Za S. K. S. Z. v Mariboru so darovali: župnik Rožman 12 Kr, kaplan Krošel 5 Kr, kaplan Goričar 6 Kr. Hvala lepa! Živeli posnemovalci!

* **Za dijaško kuhinjo** v Mariboru so darovali sledeči: p. n. dobrotniki in dobrotnice: Nabrali na dekanijem sk. stanku v Kozjem 10 K 80 v. Pahernik Marija, veleposestnica, 20 K; Dr. Klasine, advokat v Graeu, 15 K; Terstenjak Ernest, vojni kurat, 10 K; okrajna posejilnica v Ljutomeru 40 K; nabral Herzog, nadučitelj, pri blagoslovljanju kapele v Banovcih 7 K 50 v.; Dr. Kovačič, profesor 13 K; Mohorjani v Slivnici 40 K; Gabere Simon, dekan, 20 K; posejilnica v Makolah 30 K; Lendovšek, duh. svetovalec in župnik, 5 K; nabral gospe mariborske 100 K; Spindler Fr., kaplan, 3 K; Robič Maks, trgovec, 10 K; neimenovan za kruh sv. Antona 1 K. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stoteri „Bog plati!“

* **Darilo „Kmečki zvezi“.** Frano Vraz in Janez Peršak, posestnika v Cerovcu, darujeta kot odgovor na napad v „Narodnem Listu“ dne 31. decembra 1908 „Kmečki zvezi“ vsak po 4 krone ter se zavežeta za vsak nadaljni napad darovati tudi štiri krone. Posnemanja vredno.

* **Ustanova.** Preblagorodni gospod ravnatelj c. kr. gimnazije v Mariboru, Julij Glowacki, je ob slovesni priliki 60 letnega jubileja vladarstva Nj. Velikanstva cesarja Franca Jožefa I. izdal poziv za ustanovitev stipendija v prid revnih in vrednih dijakov mariborske gimnazije. V ta namen so darovali p. n. gg.: Fran Simonič, stolni vikarij, 10 K; Fran Zmazek, župnik pri Sv. Benediktu, 10 K; prelat Karol Hribovšek, stolni prošt, 100 K; dr. Fran Lukman, prof. bogoslovja, 50 K; dr. Fran Jurtela, odvetnik 25 K; dr. Ivan Rudolf, odvetnik 50 K; dr. Fran Firbas, notar, 50 K; dr. Brenčič, odvetnik, 10 K; dr. Ivan Žolgar na Dunaju 50 K; dr. Janko Babnik na Dunaju, 20 K; Anton Santel, c. kr. šolski svetnik v Gorici, 20 K; Fran Ogrizek, župnik, 3 K; dr. Pavel Turner, veleposestnik, 50 K; dr. Matija Murko, vseučilišni profesor, 20 K.

* **Zadržni tečaj** v Celju je zelo dobro obiskan. Udeležuje se ga okoli 50 prijateljev zadržništva.